

92 – Svar på domstolens frågor 1 och 3 från 13 oktober

Domstolens fråga 1

1a) Innebär de arbeten avseende bl.a. tekniska installationer för grundvattenbortledning som planeras under driftskedet, att arbeten utförs i den mening som avses i 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken?

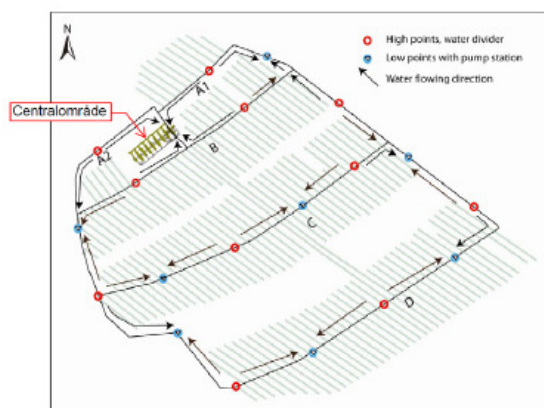
b) Hur ska arbetstid bestämmas med hänsyn till när arbeten för vattenverksamhet planeras vara utförda i Kärnbränsleförvaret?

c) Inom vilken tid ska anspråk avseende oförutsedda skador framställas med hänsyn till hur arbetstid ska bestämmas?

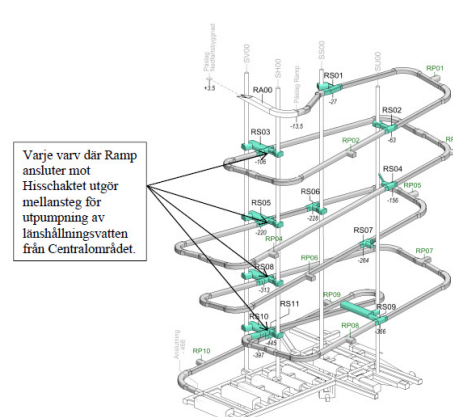
Tekniska installationer för grundvattenbortledning (1/2)

- Vid drivning av ramp och schakt kommer inläckande grundvatten att ledas bort genom mobila pumpar i tunnelfronten.
- Skipschaktbotten utgör lägsta punkten i Kärnbränsleförvarets undermarksdel. Från skipschaktbotten pumpas inläckande grundvatten upp till dränagehallen i centralområdet och vidare via rampen till ytan.
- Anläggandet av pumpar och andra tekniska installationer för grundvattenbortledning i centralområdet och rampen innebär att arbeten utförs i den mening som avses i 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken.
- Avledning och sedimentering av vatten, bland annat inläckande grundvatten, sker i alla lokala lågpunkter i förvarsområdet varifrån vattnet pumpas till dränagehallen.
- Pumpar och tekniska installationer för att leda vattnet till dränagehallen utgör endast interna tekniska installationer för Kärnbränsleförvarets drift.

Tekniska installationer för grundvattenbortledning (2/2)

Figur 5-4. Bild visande hög- och lågpunkter samt vattnets väg i förvarsområdet. Nivåskallnaderna förutsätts vara ca 5 m.

Figur 5-6. Översikt över Ramp.

Arbetstid och tid för anspråk avseende oförutsedda skador

- Arbetstiden ska bestämmas till 10 år i enlighet med SKB:s yrkande C.2.
- Tiden för anmälning av anspråk på oförutsedd skada bör fastställas till maxtiden, dvs 20 år efter arbetstidens utgång.

Domstolens fråga 3

3) SKB har den 13 september 2017 svarat på domstolens fråga 2 enligt följande:

“När det gäller frågan om rättskraften av det tillstånd som SKB ansöker om menar SKB att med den förutsättningen att man inte i tillståndet prövar frågor om reglering efter förslutning så kommer inte heller den frågan omfattas av tillståndets rättskraft. Det får i sin tur konsekvenser genom att rättskraft inte är något hinder mot att en behörig tillsynsmyndighet i framtiden kan hantera frågan inom ramen för miljöbalkens tillsynsbestämmelser”.

Kan SKB utveckla hur detta svar förhåller sig till att ansökan avser ett tillstånd som inte är begränsat i tid och att yrkandena omfattar slutförvaring?

Rättskraft och tillståndets omfattning

SKB förtydligar svaret från den 13 september 2017 enligt följande:

- Ansökan omfattar tillstånd till slutförvaring även efter förslutning. Tillståndet avses gälla tills vidare.
- SKB anser att tillståndet inte bör innehålla några *särskilda villkor avseende skyddsåtgärder* i tiden efter förslutning. SKB anser att det inte finns behov av några sådana villkor.
- Enligt SKB:s förmenande innebär inte *det allmänna villkoret* att frågan om skyddsåtgärder efter förslutning anses reglerad på ett sätt som ger rättsverkan enligt 24 kap. 1 § miljöbalken.
- Frågan om vilka eventuella skyddsåtgärder som ska vidtas efter förslutning är därmed inte en sådan fråga som ska anses vara prövad genom den kommande tillståndsdomen enligt 24 kap 1 § miljöbalken och frågan omfattas därmed inte av rättskraften.
- Efter förslutning är därmed behörig tillsynsmyndighet oförhindrad att t ex med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken meddela förelägganden om skyddsåtgärder för det fall det mot förmodan skulle visa sig behövt.